GÜNLÜK PLAN

Okul Adı:

Öğretmen Adı:

Yaş Grubu: 60–72 Ay (5 Yaş)

Tarih: 13 / 11 / 2026

ALAN BECERİLERİ, ÖĞRENME ÇIKTILARI VE SÜREÇ BİLEŞENLERİ

Türkçe Alanı

TAKB. Konuşma

TAKB.4. Konuşma sürecini değerlendirebilme

TAKB.4.a. Konuşma sürecine ilişkin duygu ve düşüncelerini söyler.

TAKB.4.c. Başkalarının görüşleri hakkında kendi fikirlerini söyler.

Sanat Alanı

SNAB2. Sanat Eseri İnceleme

SNAB.2. Sanat eserini eleştirebilme

SNAB.2.e. Sanat eserine yönelik duygu / düşüncelerini ifade eder.

SNAB.2.f. Sanat eseri hakkındaki duygu / düşüncelerinin nedenlerini açıklar.

Hareket ve Sağlık Alanı

HSAB1. Aktif Yaşam İçin Motor Beceriler

HSAB.1. Farklı çevre ve fiziksel etkinliklerde temel hareket becerilerini sergileyebilme

HSAB.1.a. Yer değiştirme becerilerini koordineli biçimde yapar.

EĞİLİMLER

E2. Sosyal Eğilimler

E2.5. Oyunseverlik

PROGRAMLAR ARASI BİLEŞENLER

Sosyal-Duygusal Öğrenme Becerileri

SDB2.1. İletişim

Değerler

D1. Adalet

D1.1. Hak ve özgürlüklerini bilmek ve korumak

D1.2. Hakkaniyetli davranmak

D11. Özgürlük

D11.1. Kararlı olmak

D11.2. Kişisel ve toplumsal haklara saygı göstermek

Okuryazarlık Becerileri

OB4. Görsel Okuryazarlık

İÇERİK ÇERÇEVESİ

Kavramlar:

Duygu: Mutlu, üzgün.

Sözcükler: Hak, çocuk hakları, evrensel, eğitim, sağlık, oyun hakkı, özgürlük, seçim, karar, saygı.

Materyaller: Çocuk hakları çalışma kâğıtları, boya kalemleri, makas, yapıştırıcı, fon kartonu, resimli hak kartları, alçak köpük engeller veya yer şeritleri, iki yumuşak top. 5 Yaş Çekirdek 2 kitabının "Yaşasın, Çocuk Hakları!" çalışması (s. 48). Duygu kartları ve yoklama mandalları. Büyük bir ağaç gövdesinin çizildiği fon kartonu, yaprak biçiminde kâğıtlar, kukla ve oyuncak mikrofon.

Eğitim/Öğrenme Ortamları: Sınıf, öğrenme merkezleri ve okul bahçesi. Kitap merkezine çocuk hakları görselleri yerleştirilir. Sanat masalarında kâğıt ve boyalar hazırlanır. Bahçede iki ayrı parkur kurulur; geçiş yollarında çarpışmaya yol açabilecek eşya bırakılmaz. Çocukların çalışmalarını göz hizasında inceleyebilecekleri bir "Haklar Ağacımız" alanı hazırlanır.

ÖĞRENME-ÖĞRETME UYGULAMALARI

GÜNE BAŞLAMA ZAMANI

Çocuklar kapıda karşılanır, eşyalarını yerleştirmelerine gerektiğinde yardım edilir. Çemberde duygu kartlarıyla duygularını paylaşırlar. Mandallarla Yoklama Tablosu ile yoklama alınır; takvim ve hava durumu incelenir. Çiçek koklama ve mum üfleme hayaliyle birkaç yavaş nefes alınır. Ben Çocuğum Şarkısı eşliğinde hafif hareketler yapılır. Daha sonra öğrenme merkezlerinde oyuna geçilir.

ÖĞRENME MERKEZLERİNDE OYUN

Çocuklar oynamak istedikleri öğrenme merkezini seçer. İsteyenler oyun hamuruyla oynar veya serbest resim yapar. Kitap merkezindeki hak görselleri incelenebilir; bloklarla okul, ev ve park kurulabilir. Öğretmen gerektiğinde oyuna katılır.

BESLENME, TOPLANMA, TEMİZLİK

Toplanma zamanı geldiğinde "Topla Topla Yerine Koy" şarkısı eşliğinde sınıf toplanmaya başlanır.

TOPLA TOPLA YERİNE KOY

Topla topla yerine koy

Oyuncaklar mutlu olsun
Arkadaşın da oynasın
Sınıfımız güzel olsun.

Şarkı eşliğinde çocuklar kullandıkları oyuncakları ait oldukları kutulara yerleştirirler. Toplama işlemi tamamlandıktan sonra öğretmen çocuklarla birlikte sınıfı gözden geçirir.
"Bir sağa baktım, bir sola baktım / Lokomotif yaptım, çuf çuf çuf." tekerlemesiyle sıra olunur. Beslenme öncesinde eller yıkanır. Çocuklar masaya yerleşir, beslenme çantalarını açmayı kendileri dener. Lokmalarını çiğneyip yuttuktan sonra konuşmaları hatırlatılır. Beslenme sonrasında kullanılan alan toplanır, eller yıkanarak sınıfa geçilir.

ETKİNLİKLER

Sanat (Bireysel ve Büyük Grup Etkinliği)

Masalara geçilir. "Ben Çocuğum Şarkısı" dinlenirken "Çocuk Hakları" sanat çalışması yapılır. Çocuklara çocuk figürünün ve hakları anlatan görsellerin bulunduğu çalışma kâğıtları dağıtılır. Görseller birlikte incelenerek hangi hakları anlattıkları hakkında konuşulur (OB4).
Çocuklar istedikleri renkleri seçerek çocuk figürünü ve hak görsellerini boyar. Hakların bulunduğu dikdörtgen parça, dış çizgilerinden kesilir. Parçanın iki yan kanadı, kapakları ortada birleşecek biçimde içe doğru katlanır. Yalnızca orta bölümün arkasına yapıştırıcı sürülerek çocuk figürünün gövdesine yapıştırılır; yan kanatlar açılıp kapanabilecek şekilde serbest bırakılır. Kesme ve katlama sırasında ihtiyaç duyan çocuklara destek olunur. Çocuklar kapakları açarak içerideki görselleri arkadaşlarına gösterir ve seçtikleri bir hakkı anlatır. Çalışmasını tamamlarken güçlük yaşayan çocukların farklı yollar denemesi ve gerektiğinde yardım isteyerek devam etmesi desteklenir (D11.1). Her çocuğun renk ve görsel tercihine saygı gösterilir (D11.2).
Tamamlanan çalışmalar birlikte incelenir. Çocuklar bir arkadaşının çalışmasına ilişkin duygu ve düşüncelerini söyler (SNAB.2.e); dikkatlerini çeken bölümü ve nedenini açıklar (SNAB.2.f). Çalışmalar "Çocuk Haklarımız" panosunda sergilenir.

Türkçe (Büyük Grup Etkinliği)

"Çocuk Hakları Animasyon" ve "Çocuk Hakları Eğitici Film" içeriklerinden grubun ilgisine göre biri izlenir; diğeri gerektiğinde kullanılmak üzere ayrılır.

Ben küçük kaplanım.

Taştan taşa atlarım.

Minderleri görünce

Üstlerine zıplarım.

Tekerleme söylenerek minderlere geçilir.

Çocuklara "Hak ne demek olabilir? Çocukların nelere ihtiyacı vardır?" diye sorulur. 20 Kasım'ın Dünya Çocuk Hakları Günü olduğu, bu günün bütün çocukların haklarını hatırlattığı ama konuşulur. Dünyanın neresinde yaşarsa yaşasın her çocuğun beslenme, barınma, sağlık hizmeti alma, eğitim görme, oyun oynama, dinlenme ve korunma

hakkı olduğu örneklerle açıklanır. Çocukların düşüncelerini söylemeye ve yetişkinler tarafından dinlenmeye hakkı olduğu vurgulanır (D1.1).

5 Yaş Çekirdek 2 kitabındaki **"Yaşasın, Çocuk Hakları!" sayfası** incelenir (s. 48). Çocuklar okul, hastane, park ve aile görsellerini göstererek bunların hangi haklarla ilişkili olduğunu anlatır (OB4). "Arkadaşının söylediğine katılıyor musun? Sen ne düşünüyorsun?" sorularıyla birbirlerinin görüşleri üzerine konuşmaları sağlanır (TAKB.4.c). Her çocuğun oyuna katılabilmesi için neler yapılabileceği üzerinde durulur (D1.2).

Öğretmen bir kuklayı konuşturur: "Ben bugün bütün oyuncaklarla yalnızca kendim oynamak istiyorum. Arkadaşlarım oynamasa da olur mu?" Çocukların görüşleri dinlenir. "Sen kuklanın arkadaşı olsaydın ne söylemek isterdin?" ve "Herkesin oyun hakkını korumak için nasıl bir çözüm bulabiliriz?" soruları sorulur. Çocuklar arkadaşlarının önerileri hakkında kendi fikirlerini ifade eder (TAKB.4.c).

Özgürlük, "Düşüncelerimizi söyleyebilir, seçimler yapabiliriz. Bunu yaparken başkalarının da hakları olduğunu hatırlarız." sözleriyle somutlaştırılır. Bir arkadaşının farklı bir oyunu seçebileceği, konuşmak istemeyen bir çocuğun dinleyerek katılabileceği ve kimsenin istemediği bir role zorlanamayacağı konuşulur (D11.2).

Oyuncak mikrofon elden ele dolaştırılır. İsteyen çocuk "Ben … oynamayı seçerim, çünkü …" cümlesini tamamlar. Diğer çocuklar sözünü kesmeden dinler. Konuşmasını bitiren çocuğa "Seçimini anlatmak sana nasıl hissettirdi? Arkadaşların seni dinlerken ne düşündün?" soruları yöneltilir (TAKB.4.a).

"Yusuf İsmi Parmak Oyunu" birlikte oynanır.

YUSUF İSMİ PARMAK OYUNU

Yusuf'tur onun ismi
Çalışır minik elleri
Yapar bize yemekleri
Her gün temizler evi
Doğa ile iç içe
Koşup oynasa bahçede
Çok meraklı gözleri
Araştırır her şeyi
Yüzü her zaman güler
Yanakları tatlı şeker
Hiç bitmez neşesi
En sevdiği hayvan kedi

"Nazlı Haklarını Öğreniyor" hikâyesi dinlenir. Çocuklar hikâyedeki hakları kendi yaşamlarından örneklerle anlatır. "Fikrini arkadaşlarına anlatırken neler hissettin? Söylemek isteyip de söyleyemediğin bir şey oldu mu?" sorularıyla konuşma deneyimleri değerlendirilir (TAKB.4.a).

Drama (Küçük Grup Etkinliği)

"Hakkımı Söylüyorum" dramasında çocuklar oyun, sağlık, eğitim ve dinlenme hakkını gösteren kartlardan birini seçer. Kartlardaki görsel ipuçlarından yararlanarak hangi hakkın anlatıldığını açıklarlar (OB4). Küçük gruplar oluşturulur; çocuklar canlandıracakları duruma ve rollere birlikte karar verir. İsteyen çocuk anlatıcı olur ya da kartı tutarak katılır.

Öğretmen gruplara kısa durumlar sunar: "Bir çocuk oyuna katılmak istiyor fakat arkadaşları ona yer açmıyor.", "İki arkadaş farklı oyunlar oynamak istiyor.", "Bir çocuk dinlenmek isterken yanında yüksek sesle oyun oynanıyor."

Çocuklar seçtikleri durumu canlandırır. Öğretmen uygun bir anda "Don!" diyerek canlandırmayı durdurur. "Burada kim ne istiyor? Herkesin hakkını gözetmek için ne yapabiliriz?" sorularıyla çözüm önerileri alınır. Grup bir çözüm seçerek canlandırmayı bu çözümle tamamlar. Çocukların birbirini dinlemesi, isteklerini anlaşılır biçimde söylemesi ve birlikte karar vermesi desteklenir (SDB2.1).

Her çocuğun oyuna katılma ve düşüncesini ifade etme hakkı üzerinde durulur (D1.1). Roller paylaşılırken aynı rolü isteyen çocukların sırayla denemesi sağlanır (D1.2). Kendi isteğini söylerken arkadaşının tercihine de saygı göstermesi desteklenir (D11.2).

Hareket ve Oyun (Küçük Grup Etkinliği)

Bahçede "Engelleri Aşma" oyunu oynanır. Çocuklar iki gruba ayrılır. Her parkurun başlangıcına bir yumuşak top yerleştirilir. Önce topsuz deneme turu yapılır. Çocuklar yer şeritlerinin üzerinden adımlayarak veya çift ayak sıçrayarak geçer, alçak köpük engellerin çevresinden dolaşır (HSAB.1.a).

Oyun başladığında çocuk topu elinde taşıyarak parkuru tamamlar, belirlenen dönüş yolundan başlangıca gelir ve topu sıradaki arkadaşına verir. Hız yerine hareketleri kontrollü yapmaya ve arkadaşının geçiş alanına girmemeye dikkat edilir. Her çocuk parkuru yeniden deneyebilir (E2.5).

İkinci turdan önce "Parkuru herkesin rahatça tamamlaması için neyi değiştirebiliriz?" sorusu sorulur. Çocukların önerileri doğrultusunda engellerin arası açılabilir veya bazı şeritler azaltılabilir. Herkesin katılabilmesi için ihtiyacına uygun düzenlemeler yapılabileceği konuşulur (D1.2).

Çocuklarla ara tatilde dinlenmek, oyun oynamak ve aileleriyle vakit geçirmek üzerine kısa bir sohbet edilir. Tatil dönüşünde yeniden bir araya gelineceği hatırlatılır. "Hepinize güzel bir tatil diliyorum. Yeniden buluşacağımız günü heyecanla bekliyorum." denilerek vedalaşılır.

GÜNÜ DEĞERLENDİRME

Gün sonunda çocuklarla kısa bir değerlendirme çemberi oluşturulur. Çocukların gün içerisinde gerçekleştirdikleri etkinliklere ilişkin deneyimlerini, düşüncelerini ve duygularını paylaşmalarına fırsat verilir. Daha sonra etkinliklerle ilgili aşağıdaki sorular sorularak günün değerlendirmesi yapılır.

- Bugün hangi hakları konuştuk?
- Kuklanın sorununa nasıl bir çözüm bulduk?
- Fikrini söylerken dinlenmek sana nasıl hissettirdi?
- Dramada hangi rolü almak hoşuna gitti?
- Evde hangi konularda fikrinin sorulmasını istersin?
- Arkadaşın senden farklı bir oyun seçerse ne yapabilirsin?
- Bugün hangi seçimleri kendin yaptın?
- Çalışmanda zorlandığında nasıl devam ettin?

Çocuklar haklarını günlük yaşamdan örneklerle anlattı, seçimlerini ifade etti ve arkadaşlarının farklı görüşlerini dinledi. Somut örnekler ve açık sorularla çocukların katılımını destekledim. Kesme, katlama ve düşüncelerini ifade etmede desteğe ihtiyaç duyan çocuklara rehberlik ettim. Sanat, Türkçe, drama ve hareket etkinlikleri birbirini tamamladı. Çocuk hakları ve özgürlük değerinin oyun ve görsellerle ele alınması öğrenmeyi kolaylaştırdı.

FARKLILAŞTIRMA

Zenginleştirme: Çocuktan aynı hakkı anlatan iki farklı günlük yaşam örneği bulması istenebilir. Dramada ele alınan bir durum için farklı çözümler önermesine fırsat verilebilir. Haklar Ağacı için hazırladığı görseldeki seçimlerini ve anlatmak istediği düşünceyi açıklaması desteklenebilir. Hareket parkurunu arkadaşlarının da katılabileceği biçimde düzenlemek için öneri geliştirmesi istenebilir.

Destekleme: Hak kartları iki veya üç görselle sınırlandırılabilir. Çocuğun tercihini konuşarak, işaret ederek veya kart seçerek belirtmesine fırsat verilebilir. "Ben … istiyorum." ve "Bence … yapabiliriz." gibi kısa cümle başlangıçları sunulabilir. Sanat çalışmasında büyük veya önceden kesilmiş parçalar kullanılabilir. Çalışma küçük adımlara ayrılarak tamamlaması desteklenebilir. Parkurdaki engel sayısı azaltılabilir; hareketler çocuğun yapabildiği biçimde düzenlenebilir.

AİLE VE TOPLUM KATILIMI

Aile Katılımı: Ailelere, evde okunacak kitap veya birlikte oynanacak oyun gibi konularda çocuklarının görüşlerini almaları önerilir. Çocuğun seçimini ve nedenini anlatmasına zaman ayrılabilir. Aile üyelerinin farklı tercihleri olduğunda herkesin dinleneceği ve sırayla seçim yapabileceği bir düzen kurulabilir. Çocuğun başladığı küçük bir çalışmayı tamamlaması için ihtiyaç duyduğu destek sunulabilir. Hakların bir ödül olmadığı, bütün çocukların bu haklara sahip olduğu vurgulanır. Aşağıdaki yapboz, hafıza oyunu ve interaktif çalışma bağlantıları ailelerle paylaşılır.

Puzzle, Hafıza Oyunu, İnteraktif Çalışmalar, İnteraktif Oyunlar

Toplum Katılımı:

AİLEYE BİLGİ NOTU

Sevgili Ailemiz,

Çocuğunuza evde okunacak kitap veya birlikte oynanacak oyun gibi konularda seçim yapma fırsatı verin. "Sen ne düşünüyorsun?" diye sorarak görüşünü alın ve sözünü kesmeden dinleyin. Farklı istekleriniz olduğunda herkesin fikrini söyleyebileceği ve sırayla seçim yapabileceği çözümler bulun.

Birlikte oyun oynamaya zaman ayırın. "Bir arkadaşın oyuna katılmak isterse ne yapabilirsin?" sorusu üzerine sohbet edin. Kendi isteklerini ifade ederken başkalarının tercihlerine ve sınırlarına da saygı göstermesine örnek olun.

Oyun, eğitim, sağlık, dinlenme ve korunmanın bütün çocukların hakkı olduğunu; bu hakların ödül olarak verilmediğini veya ceza olarak geri alınamayacağını vurgulayın.

ALTERNATİF LİNKLER/ÖNERİLER

"Dünya Çocuk Hakları - Ben Bir Çocuğum"

Sınıf içerisinde bir "Haklar Ağacı" yapabilirsiniz. Bunun için partmak boyası ile el baskısı yapılır. Kuruduğunda çocuğun söylediği bir "Çocuk Hakkı" yazılır ve o ağaca yapıştırılır. Ağaç gerçek ağaç dalı olabileceği gibi kahverengi fon kartonundan da hazırlanabilir.

Yine bir dünya resmi renkli çıktı alınabilir ya da boyanabilir. Grapon kağıdı ile yuvarlama tekniği olabilir. Daha sonra çocuklar el baskısı yaparlar ve yine isyenirse çocuk hakları yazılır.

Önceden öğrenilen "Ben Bir Çocuğum Şarkısı" tekrar edilebilir.

"Çocuk Hakları Şarkısı"

ÇOCUK HAKLARI ŞARKISI

Satır satır yazıyor
İçinde kitapların
Oku oku bitmiyor
Hakları çocukların
Ama Ama
Çocuk hakları nerde
Göremiyorum nerde

Bu içerikte yer alan yazı, fotoğraf ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayınlanması ve dağıtılması yasaktır. İçeriğin tüm hakları saklıdır.